

Kapitel 3 – Yrken och jobb

I det här kapitlet ska du titta närmare på yrken och jobb, vilka krav som ställs i olika jobb och vilka jobb som finns. Du ska också undersöka vilka arbetsuppgifter som olika yrken har.

Några vanliga ord och begrepp när man pratar om yrken och jobb.

Begrepp	Förklaring
Yrke	Ett yrke är ett antal arbetsuppgifter som hör ihop och den person som utför dem har lärt sig dem och blivit extra duktig på just dessa uppgifter. Det kan också vara så att man inte får jobba med arbetsuppgifterna om man inte har rätt utbildning. Till exempel får endast den som har läkarutbildning utföra en operation på en patient på sjukhuset. Och endast den som är utbildad elektriker får göra elektriska installationer.
SCB	Statistiska Centralbyrån är en myndighet som samlar in statistik om många olika saker i samhället. Bland annat håller de koll på vilka yrken som finns i Sverige och hur många som jobbar inom varje yrke.
Utbildningsnivå	I Sverige finns det utbildningar på olika nivåer. Ofta är det så att nivåerna bygger på varandra. Du måste först gå i grundskolan för att kunna gå på gymnasiet. Du måste gå på gymnasiet för att kunna gå på Yrkeshögskola eller universitet.
Förmåga	Att du kan utföra en viss sak. Det kan vara praktiskt (måla hus) och teoretiskt (räkna ut hur mycket färg du behöver för att det skall räcka till hela huset). Du kan lära och träna förmågor.

SCB har ett register med alla yrkestitlar som finns i Sverige. Det innehåller cirka 8 500 titlar. Det är förstas ingen som kan alla dessa titlar utantill. Ungefär 25–30 yrkestitlar brukar vuxna känna till. Men det är inte säkert att de vet vad man gör i yrket.

Vilka yrken känner du till? Tänk först själv, diskutera sedan med en klasskompis och gör sedan en sammanställning i klassen.

Vilka yrken känner du till? Skriv ner så många du kommer på.

.....

.....

.....

.....

Komplettera med de yrken som ni i klassen kommer på tillsammans.

.....

.....

Yrken

Ett yrke innehåller arbetsuppgifter som hör ihop. Ett yrke finns så länge det finns behov för att någon utför dessa arbetsuppgifter. Det kan vara en tjänst som till exempel barnomsorg eller tillverkning av en produkt som exempelvis en mobiltelefon.

Ofta när vi pratar om jobb så menar vi yrken. Och när vi frågar vad någon jobbar med, vill vi ofta veta vilket yrke den personen har. Nu ska du ta reda på lite mer om tre yrken.

Undersök tre yrken och ta reda på:

1. Vilka arbetsuppgifter yrket innehåller
2. Vilken utbildningsnivå som yrket kräver
3. Vilka förmågor som kan vara bra att ha i yrket
4. Annat som du tror är viktigt att veta om yrket

Du kan välja drömyrken som du har eller yrken från listan som du jobbade med tidigare. Använd gärna Arbetsförmedlingens webbplats där de beskriver olika yrken.

YRKE 1:

<i>Exempel på arbetsuppgifter:</i>	<i>Hur mycket utbildning behövs?</i>
<i>Förmågor som är bra att ha i yrket:</i>	<i>Annat som du tror är viktigt att veta om yrket:</i>